

Respons

Cuba: Inn- og utreiseregler

- Hva er de viktigste endringene i inn- og utreisereglene for cubanere etter 2013?
- Tidligere regler om utreisevisum
- Endringer i lovverket
- Hvordan er muligheten til å bosette seg permanent på Cuba (repatriering) etter å ha vært ute av landet i mer enn 24 måneder?

Migrasjonsloven som trådte i kraft i 2013

En ny migrasjonslov, Decreto-Ley No. 302, ble offentliggjort i avisen Gazeta Oficial den 16. oktober 2012 (Ministerio de Justicia 2012). Loven er en modifisering av migrasjonsloven fra 1976. Den nye loven trådte i kraft 14. januar 2013.

Tidligere måtte cubanere ha et eget utreisevisum for å kunne forlate landet. Ifølge loven fra 2013 trenger ikke cubanere lenger søke om utreisevisum hos cubanske myndigheter for å reise til utlandet. Kravet om å ha en innbydelse fra utlandet for å kunne reise utenlands, er også fjernet.

Fra og med 14. januar 2013 trenger cubanere som av ulike grunner skal reise utenlands, kun ha gyldig pass og eventuelt visum til det landet de skal besøke. Cubanere som allerede hadde et pass da den nye loven trådte i kraft, måtte fornye sitt pass (diplomatkilde, e-post februar 2013).

Cubanske pass utstedes ikke lenger ved cubanske utenriksstasjoner. De utstedes nå kun på Cuba.¹ Nå kan cubanske borgere henvende seg på cubansk utenriksstasjon og fylle ut søknadsskjema om pass, og søknadene sendes til den sentrale passavdelingen i Havanna. Passene sendes tilbake til den cubanske utenriksstasjonen, som så leverer ut passet. Utstedelsessted står skrevet på hovedsiden i passet. For cubanske borgere som bor på Cuba, utstedes pass i Havanna, Santiago de Cuba og i flere andre store byer (kilde på konsulære

¹ Inntil nylig kunne cubanere i Europa få utstedt pass ved ambassadene i Madrid og Paris. Disse ambassadene utstedte pass for alle ambassader i Europa.

forhold, e-post mai 2017). Passet er gyldig i seks år og må fornyes hvert andre år (diplomatkilde, e-post februar 2013).

Cubanere er visumpliktige til de fleste land, med unntak av enkelte land i Latin-Amerika og enkelte land i Øst-Europa.

Offentlige funksjonærer i høyere stillinger, toppidrettsutøvere og personer med høyere utdanning (for eksempel leger) må fortsatt søke om utreisetillatelse (diplomatkilde, e-post januar 2013).

Tidligere regler om utreisevisum

Fram til 14. januar 2013 søkte cubanere om ulike typer utreisevisum/-tillatelse avhengig av formålet med utreisen.

En PVE-tillatelse (Permiso de viaje al exterior/tillatelse til å reise til utlandet) var en tillatelse til å reise utenlands for en periode på 30 dager, med mulighet til forlengelse i opptil 11 måneder. Hvis en person med en PVE-tillatelse oppholdt seg i utlandet lenger enn 11 måneder, fikk han statusen utvandret cubaner (*emigrado*).

Hvis en utvandret cubaner ønsket å reise til Cuba på besøk, måtte han kontakte en cubansk ambassade i utlandet og få passet sitt aktivert (*habilitado*) med et stempel. For å få et slikt stempel, måtte cubaneren ha bevis på at han hadde en gyldig oppholdstillatelse i utlandet (diplomatkilde som referert i Landinfo 2006).

En PRE-tillatelse (Permiso de Residencia en el exterior/tillatelse til å bosette seg i utlandet) ble gitt til cubanere som var gift med utlendinger, og som skulle bosette seg i utlandet, eller som hadde en annen grunn til å bosette seg i utlandet. Disse cubanerne kunne komme tilbake til Cuba og oppholde seg der i 3 måneder uten å betale avgifter. Ønsket de å oppholde seg lenger på Cuba, måtte de betale en månedlig avgift inntil 11 måneder. Hvis oppholdet på Cuba varte mer enn 11 måneder, mistet cubaneren sin PRE-tillatelse og måtte på søke om en ny PRE-tillatelse (diplomatkilde, som referert i Landinfo 2006).

Med en PRE-tillatelse i passet hadde cubanere lov til å reise ut og inn av Cuba. De måtte imidlertid søke om utreisetillatelse hver gang de hadde vært hjemme på Cuba på besøk (diplomatkilde, e-post juni 2013).

De gamle betegnelsene PVE-tillatelse og PRE-tillatelse eksisterer ikke lenger i henhold til loven fra 2013.

Endringer i lovverket

Forlengelse av tiden en cubaner kan være utenfor Cuba for så å returnere

Perioden cubanere kan være på besøk i utlandet sammenhengende uten å miste retten til bosted, utdanning og medisinsk behandling på Cuba, forlenges med lovendringen fra 2013 fra 11 måneder til 24 måneder. De som etter gammelt lovverk hadde en PVE-tillatelse og kunne oppholde seg i utlandet i inntil 11 måneder, kan nå oppholde seg i utlandet i 24 måneder. En cubaner kan søke om utvidelse av 24-månedersoppholdet. Det er imidlertid sjelden at en slik søknad innvilges av cubanske myndigheter. Innvilgelsesgrunnlag kan være helt spesielle forhold knyttet til sykdom og familie (konsulær kilde, møte desember 2015). Søknaden om

Respons Cuba: Inn- og utreiseregler

utvidelse av et opphold utover 24 måneder, må fremmes overfor cubanske myndigheter senest én måned før 24-månedersfristen går ut.

Hvis en person oppholder seg lenger enn 24 måneder i utlandet, regnes personen som utvandret (*emigrado*). En cubaner som har emigrert, kan reise tilbake til Cuba på besøk og kan oppholde seg på Cuba i 90 dager, uten å betale avgifter. Før lovendringen var denne tiden begrenset til 30 dager uten avgifter. Mot en månedlig avgift kan oppholdet forlenges til 11 måneder, tilsvarende gamle regler.

Cubanere som har reist ut av Cuba for å gifte seg i utlandet, og som etter ny lov har fått status «bosatt i utlandet» (*residente en el exterior* (RE, tidligere PRE)) i passet, kan reise tilbake til Cuba på besøk og oppholde seg der i 180 dager uten å betale avgifter. Mot en månedlig avgift kan de oppholde seg i hjemlandet i inntil 12 måneder. Oppholdet på Cuba kan ikke overstige ett år. Under spesielle omstendigheter som sykdom eller familiære forhold, kan det søkes om forlengelse av oppholdet på Cuba (konsulær kilde, møte desember 2013, desember 2015).

Beregning av tiden utenfor Cuba i henhold til regelendringer fra 2013

Regelendringene fra 2013 har ikke tilbakevirkende kraft. Personer som allerede hadde vært utenfor Cuba i 11 måneder da de nye reglene trådte i kraft 14. januar 2013, ble ikke omfattet av det nye regelverket. Cubanere som hadde vært ute av landet i mindre enn 11 måneder pr. 14. januar 2013, ble omfattet av de nye reglene, og 24 måneder regnes fra utreisedato (konsulær kilde, møte november 2013).²

Aktivisering av pass

Cubanere som oppholder seg i utlandet og som ønsker å reise tilbake til Cuba på besøk, må få passet sitt aktivert (*habilitado*) ved en cubansk utenriksstasjon. Dette gjelder uansett status i Norge (*emigrado* eller *residente en el exterior*, RE).

Dette gjaldt også under tidligere lovgivning. Den cubanske utenriksstasjonen sender søknaden om å få aktivert passet til myndighetene på Cuba, og de avgjør om statusen er utvandret cubaner (*emigrado*) eller bosatt i utlandet (*residente en el exterior*), samtidig som passet blir aktivert. En person som har hatt statusen *emigrado*, har mulighet til å få endret statusen til *residente en el exterior* hvis myndighetene på Cuba vurderer situasjonen slik (møte med konsulær kilde, desember 2015).

Hvordan er muligheten til å bosette seg permanent på Cuba (repatriering) etter å ha vært ute av landet i mer enn 24 måneder?

En cubaner som har oppholdt seg mer enn 24 måneder i utlandet, og som ønsker å reise tilbake til Cuba for å bosette seg der, må søke om repatriering.

En slik søknad fremmes via cubansk utenriksstasjon, og myndighetene på Cuba fatter en beslutning om hvorvidt personen får repatriere. Cubansk utenriksstasjon er ikke involvert i beslutningen.

² En person som pr. 14. januar 2013 hadde vært ute av Cuba i 3 måneder, har mulighet til å være ute av landet i ytterligere 21 måneder før vedkommende må bestemme seg for om han vil reise tilbake til Cuba, eller om han ønsker å bosette seg permanent i utlandet.

Den som søker om repatriering må fylle ut et skjema. Cubanske myndigheter må ha all informasjon om hvorfor cubaneren ønsker å repatriere. Navn på familie/foresatte på Cuba må oppgis, og det må legges fram en økonomisk garanti fra familie eller venner på Cuba som viser at noen står økonomisk ansvarlig. Eiendom som har tilhørt personer som har fått statusen *emigrado*, har blitt ekspropriert av den cubanske stat. Cubanere som repatrierer, har dermed i utgangspunktet ikke noe å vende tilbake til. En økonomisk garanti er derfor nødvendig for repatrieringen (kilde på konsulære forhold, møte mai 2017)

I tillegg må søkeren ha en vandelsattest fra politiet som viser at vedkommende ikke har en uoppgjort straffesak mot seg i Norge (konsulær kilde, møte desember 2015; kilde på konsulære forhold, mai 2017). Det eksisterer ikke noe krav om å bekjenne sin tillit til regimet på Cuba (konsulær kilde, desember 2015).

Hver sak om repatriering blir behandlet av cubanske myndigheter i migrasjonsavdelingen i innenriksdepartementet, i samarbeid med utenriksdepartementet.

Ifølge kilden på konsulære forhold blir søknader om repatriering i de tilfellene hvor økonomisk garanti er innhentet og den som søker ikke er innblandet i noe kriminelt, vanligvis innvilget. Den konsulære kilden kjenner til flere eksempler (både fra Norge og andre land) på at cubanere som har vært ute av Cuba i mer enn 24 måneder etter å ha søkt asyl og fått avslag på søknaden, har fått innvilget en søknad om repatriering. Også cubanere som ønsker å repatriere etter ekteskapsbrudd i utlandet, har fått innvilget søknad om repatriering.

Det tar noen få måneder og få svar på søknaden og alle som søker får svar. Før endringen i migrasjonsloven trådte i kraft i januar 2013, var prosessen med repatriering mye mer komplisert med krav om blant annet flere helseattester. Det var vanskelig å få søknaden innvilget og prosessen kunne ta flere år. Nå går prosessen mye raskere og det er mindre dokumentasjon som må legges fram, ifølge kilden på konsulære forhold (møte, mai 2017).

Det finnes tilfeller der cubanere som har tittelen *emigrado*, har fått passet sitt aktivisert, *habilitado*, fått innreisetilattelse til Cuba og søkt om selve repatrieringen etter innreise til Cuba. Dette er et eksempel på at det har blitt mye enklere å repatriere.

Hvorvidt cubanere som har blitt utvist fra Norge kan få en søknad om repatriering innvilget, er avhengig av at personen selv ønsker å repatriere og fyller ut søknad om repatriering. Dersom han ikke gjør dette, vil saken bli behandlet som en deportasjonssak der myndighetene i de respektive land må forhandle fram en løsning (kilde på konsulære forhold, e-post mai 2017)

Landinfo har ikke konsultert andre kilder om praksis for søknad om repatriering, siden Landinfo anser den konsulære kilden for å være den mest sentrale kilden.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Landinfo (2006, august). *Cuba: Retur av cubanere*. Oslo: Landinfo.
Dokumentet er unntatt offentlighet og kun internt tilgjengelig for utlendingsforvaltningen i Landdatabasen.
- Ministerio de Justicia (2012, 16. oktober). *Gaceta Oficial Numero 44*. Havanna: Ministerio de Justicia Tilgjengelig fra http://www.cubadebate.cu/wp-content/uploads/2012/10/ley-migratoria_cuba_2012.pdf [lastet ned 18. mai 2017]

Muntlige kilder

- Diplomatkilde. E-post 24. januar, 15. februar og 6. juni 2013.
- Kilde på konsulære forhold. Møte i Oslo 11. mai 2017 og e-post 12. og 23. mai.
- Konsulær kilde. Møte i Oslo 22. november og 17. desember 2013 og 15. desember 2015.

© Landinfo 2017

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.